

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

*Укладач – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування,
д. держ. упр., професор Т. М. Лозинська*

ВСТ УП

Програма навчальної дисципліни «Публічне управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предмет публічного адміністрування – процес досягнення національних цілей та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення початкової дисципліни професійної підготовки обов'язкової частини базується на знаннях, отриманих при вивченні навчальних дисциплін з дисциплінами «Теорія державного управління», «Менеджмент», «Правознавство», «Адміністративне право», тісно пов'язана з навчальною дисципліною «Адміністративний менеджмент», є базою для вивчення навчальних дисциплін «Державне та регіональне управління», «Служба в органах місцевого самоврядування», «Етика державного службовця», «Управлінський контроль в публічній сфері», «Правове регулювання публічної служби».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективи розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури публічного адміністрування;
- принципи та методи публічного адміністрування;
- органи та стилі публічного адміністрування;
- основні цілі публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості адміністрування в громадських організаціях;
- відповідальність суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

вміння:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;

- виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців;

- планування заходи із впровадження сучасних методів публічного управління, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи з існуючих умов;

- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

способи мислення:

- судження – форма мислиннєвого відображення об'єктивної дійсності у вигляді ствердження наявності або відсутності ознак, властивостей чи відносин у сфері публічного адміністрування;

- міркування – низка пов'язаних суджень щодо з'ясування істинності певного положення публічного адміністрування, його доведення чи заперечення;

- умовисновки – синтез (об'єднання) декількох суджень у цілісну наукову думку щодо змісту закономірностей, принципів тощо публічного адміністрування;

- визначення (дефініція) – внутрішньомовна операція, що встановлює відносини синонімії між двома мовними виразами: надання імені вже відомому смислу або розкриття змісту імені (терміну, значення), що вживається в сфері публічного управління;

професійні, світоглядні і громадянські якості:

- наявність аналітичних і комунікативних здібностей, здатність широких узагальнень, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, стратегічного мислення;

- здатність імплементувати теоретичні знання у практичну публічну діяльність;

- здатність до швидкого сприйняття управлінських інновацій, зокрема інформаційних технологій;

- наявність лідерських якостей, вміння переконувати людей власним прикладом;

- здатність до сприйняття демократичних цінностей, прихильність до ліберальної ідеї;

- наявність почуття патріотизму, поваги до людей, співчуття, справедливості;

- здатність підпорядковувати особисте суспільному;

морально-етичні цінності:

- чесність;

- обов'язковість;

- вихованість;

- тактовність;

- гідність;

- вдячність;

- пошана;

- вимогливість;

- самостійність;

- рішучість.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 6 кредитів ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Публічне управління як системне суспільне явище

Основні підходи до розуміння публічного управління та його еволюція. Предметна сфера публічного управління. Методологічна основа. Співвідношення управління та

адміністрування. Публічне управління як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному управлінні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 3. Публічне управління та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне управління. Влада як основний засіб публічного управління. Механізм взаємодії влади та публічного управління. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Тема 4. Публічне управління та муніципальна публічна влада

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного управління.

Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 5. Закономірності, форми, методи та стилі публічного управління

Управління суспільством – головне призначення публічного управління.

Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного управління.

Загальносистемні методологічні принципи публічного управління. Принципи, що регулюють управління як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного управління.

Тема 6. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Тема 7. Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного управління

Форми правління, чинники впливу на форму правління. Система виконавчої влади в Україні. Управлінські зв'язки в системі виконавчої влади.

Ресурси публічного управління. Технології публічного управління. Е-врядування.

Тема 8. Бюрократія в системі публічного управління

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера.

Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва.

Публічна служба.

Тема 9. Корупція та протидія корупції в публічному управлінні

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної

діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 10. Результативність та ефективність публічного управління

Поняття результативності та ефективності публічного управління. Фактори результативності та ефективності публічного управління.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного управління. Критерії результативності та ефективності публічного управління.

Фактори підвищення ефективності публічного управління. Контрактна система та неокорпоративізм.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : [Курс лекц.] / Г. В. Атаманчук. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Омега-Л, 2004. – 584 с.
2. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада : США, Великобритания, Франция, Германия : [Учеб пособ.] / И. А. Василенко. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Логос, 2000. – 200 с.
3. Державне управління та державна служба : [Словник-довід.] / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.
4. Малиновський В. Я. Державне управління : [Навч. посіб.] / В. Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.
5. Мельник А. Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
6. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / уклад. С. М. Серьогін, О. Л. Молошна, В. В. Баштанник [та ін.]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 136 с.
7. Публічне адміністрування в Україні : [Навч. посіб.] / [В. Б. Дзюндзюк, .Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін.]; за заг. ред. д.філос.н., проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. – 256 с.

Додаткова

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : [Моногр.] / В. Д. Бакуменко. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.
2. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : [Моногр.] / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
3. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [Моногр.] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
4. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні і практичні аспекти [Текст] / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
5. Політологія : [Підруч.] // За заг. ред. проф. Кремень В. Г., проф. Горлача М. І. – Харків: Друк. Центр «Єдинорог», 2001. – 640 с.
6. Про громадські об'єднання [Текст] : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 1. – С. 1
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Текст]: Закон України 05.10.2000 № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С. 409.
8. Про джерела фінансування органів державної влади [Текст]: Закон України від 20.06.1999 р. №783-XI V // Уряд, кур'єр. – 1999. – № 165.
9. Про засади запобігання і протидії корупції [Текст]: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – С. 404.
10. Про звернення громадян [Текст]: Закон України від 02.10.96 р. №393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.

11. Про інформацію [Текст] : Закон України від 2.10.1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.
12. Про місцеве самоврядування в Україні [Текст] : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.
13. Про місцеві державні адміністрації [Текст] : Закон України від 9.04.1999 р. № 586-XIУ // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.